

Lesson 0

Lesson 0

Cicle a l'Espai 13 de la Fundació Joan Miró

19 de setembre de 2014 – 6 de setembre de 2015

Comissaris: Azotea (Ane Agirre i Juan Canela)

Calendari d'exposicions del cicle Lesson 0:

Priscila Fernandes

The Book of Aesthetic Education of the Modern School

19/9/2014 – 8/12/2014

Rita Ponce de León

Amb les teves pròpies mans

19/12/2014 – 15/3/2015

Anna Craycroft / Marc Vives en col·laboració amb Rivet

The Wilson Exercises

27/3/2015 – 21/6/2015

Eva Kotatkova

El naixement de l'objecte

3/7/2015 – 6/9/2015

El cicle *Lesson 0*

Lesson 0 és el cicle d'exposicions de l'Espai 13 de la Fundació Joan Miró per a la temporada 2014-2015. Es tracta d'un projecte transversal, comissariat pel col·lectiu Azotea (Ane Agirre i Juan Canela), que reflexiona sobre l'estat de l'educació artística en l'actualitat. *Lesson 0* se centra en propostes relacionades amb la pedagogia que s'allunyen dels corrents habituals per indagar altres formes de transmissió del coneixement.

El cicle consta de quatre projectes expositius signats per **Priscila Fernandes, Rita Ponce de León, Anna Craycroft / Marc Vives en col·laboració amb Rivet i Eva Kotatkova**. S'hi exploren, imaginem i assagem diferents formes d'aprenentatge i de relació amb l'espai d'exposició. Els quatre projectes s'activen a partir de *Pedagogies de fricció*, un programa de mediació pedagògica conduït per Aida Sánchez de Serdio, Cristian Añó (Sinapsis) i Rachel Fendler.

Les activitats del cicle *Lesson 0* es van iniciar la temporada 2013-2014 amb la residència de l'artista Jaume Ferrete a l'Institut Doctor Puigverd, en el marc del programa *En Residència* (ICUB – Ajuntament de Barcelona), que aquesta temporada tindrà continuïtat amb la participació de Lúa Coderch.

Des de l'octubre de 2013 s'han dut a terme diverses activitats a l'entorn del cicle en col·laboració amb A*Desk, la Secció Irregular del Mercat de les Flors o La Panacée de Montpellier, i s'ha participat a Artist Print, una fira sobre publicacions d'artistes organitzada per Komplot (Brussel·les).

Una publicació final recopilarà els textos i el material gràfic que s'hagin generat al llarg del cicle. L'artista Antonio Gagliano participarà en tot el procés per mitjà d'un registre dibuixat de totes les activitats, que s'inclourà en la publicació definitiva.

Els comissaris del cicle *Lesson 0*

Azotea és un duo curatorial format per **Ane Agirre** i **Juan Canela**.

Ane Agirre Loinaz

Azpeitia, 1980. Viu i treballa a Donosti.

Comissària independent i gestora cultural, és llicenciada en història de l'art per la Universitat del País Basc i graduada en el màster de crítica i comunicació de la Universitat de Girona. Al llarg dels deu anys que ha viscut a Barcelona, ha treballat en diversos projectes relacionats amb la producció d'art i cultura contemporanis com la fira i el festival Loop, la Galeria ADN o la Galeria Toni Tàpies. L'any 2007, juntament amb Juan Canela, funda Azotea, col·lectiu que ha comissariat projectes com *Kairós, moments de claredat* (Terrassa), *SAL*, vinculat al Premi Miquel Casablanca, i *Lo viejo y lo nuevo* a ADN Platform. En els darrers dos anys ha coordinat com a *freelance* el projecte *a3bandas* a Barcelona i la comunicació de la Secció Irregular del Mercat de les Flors. Actualment és la responsable de l'àrea de pràctiques contemporànies de Tabakalera a Donosti.

Juan Canela

Sevilla, 1980. Viu i treballa a Barcelona.

Crític i comissari independent, és fundador i responsable del BAR International Residency Program i membre fundador de Radiobucket i del col·lectiu Azotea. Ha comissariat exposicions com *Lo viejo y lo nuevo* a ADN Platform (Barcelona, 2013), *Lanza una roca y a ver qué pasa* a La Casa Encendida (Madrid, 2013) i *El espacio cósmico estaba ahí...* per a Bancelos Gallery (Madrid/Vigo, 2013), i ha dirigit els projectes editorials *Radio de acción* a l'Espacio Abisal (Bilbao, 2011) i *Ref. 08001* a la galeria Noguera Blanchard (Barcelona, 2010). Ha co-comissariat el programa de taules rodones *Vertex, conversaciones en arte, política y sociedad* per a ADN Think Tank i actualment és responsable, juntament amb Ane Agirre, del cicle *Lesson 0* per a l'Espai 13 de la Fundació Joan Miró. A finals de 2013 va gaudir d'una residència a La Ene, Nuevo Museo Energía de Arte Contemporáneo (Buenos Aires, Argentina). Actualment, prepara una exposició d'Ignacio Uriarte al MARCO de Vigo per a octubre de 2014. Col·labora amb diverses revistes com ara [A*Desk](#), [Dardo magazine](#), *Exit-Express*, [SOUTH Magazine](#) i [Kaleidoscope](#).

<http://juancanela.com/>

Priscila Fernandes*The Book of Aesthetic Education of the Modern School*

19 de setembre – 8 de desembre de 2014

Priscila Fernandes, *El llibre d'educació estètica de l'Escola Moderna*, llibre i cadires, 2014

L'Escola Moderna no es va plantejar específicament l'educació estètica en el seu programa. Tanmateix, al seu *Butlletí* mensual es van publicar diversos articles que assenyalen el paper de l'artista en la societat i els avantatges d'incloure activitats artístiques en els processos d'aprenentatge.

El fundador de l'Escola Moderna, Francesc Ferrer i Guàrdia, va morir el 1909, poc després que l'Escola deixés de funcionar. Més d'un segle més tard, podem preguntar-nos per què la seva aproximació a l'art no es va incloure en el programa i imaginem com hagués estat: Quins artistes s'haurien estudiat? Quins textos s'haurien fet servir? Quina hauria estat la posició de l'Escola Moderna en la diversitat de practiques i discursos artístics de l'època? Però, també, com podem adaptar aquests discursos i aquestes qüestions al nostre temps, tractant d'actualitzar un llegat tan valuós i alhora oblidat en els relats oficials?

Per abordar aquestes i altres qüestions, el projecte de **Priscila Fernandes** (Coïmbra, Portugal, 1981) transforma l'Espai 13 en una aula: reproduccions d'obres d'art i cartells, el mobiliari i el material necessaris per portar a terme un programa educatiu, i un llibre publicat recentment, *¿Y el arte? The Book of Aesthetic Education of the Modern School*, que dona nom a l'exposició. Tots aquests objectes i recursos conformen una instal·lació amb una funció doble: serveixen de base per a la mostra i, alhora, acullen les activitats vinculades al projecte.

En aquest sentit, **Pedagogies de fricció, el programa de mediació del cicle Lesson 0**, ofereix un curs de formació del professorat amb algunes sessions obertes al públic. Al llarg del curs, educadors, artistes i teòrics compartiran un debat sobre les iniciatives de transformació pedagògica dins i a l'entorn de l'escola, i sobre el paper de l'educació de les arts i la creativitat en el marc de les formes de producció cultural contemporànies. A partir d'aquests debats, i de la posada en comú de coneixements i experiències, els docents participants generaran propostes educatives que portaran a terme des dels seus centres en relació amb les properes exposicions del cicle *Lesson 0*.

Priscila Fernandes

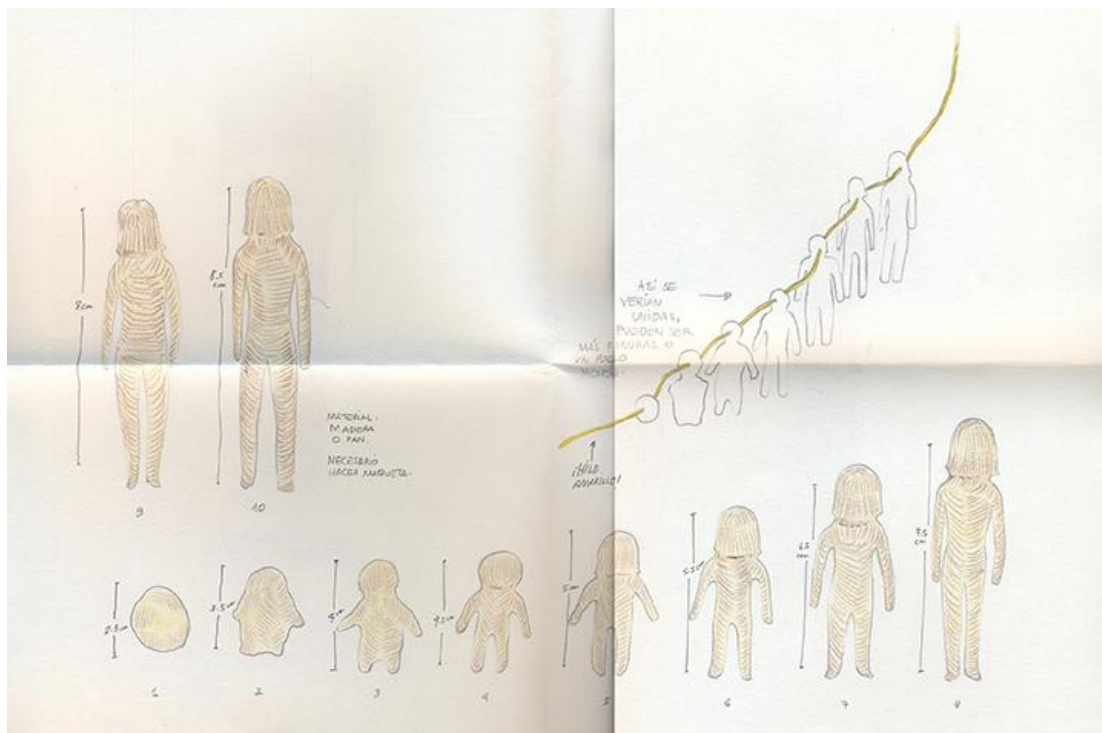
Coïmbra (Portugal), 1981. Viu i treballa a Rotterdam (Holanda).

El seu treball s'ha inclòs recentment en exposicions com *Playgrounds* (Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía, Madrid), *Learning for Life* (Henie-Onstad Kunstcentre, Oslo), *Abstract Possible: Stockholm Synergies* (Tensta Konsthall, Estocolm) i *After the Future* (EVA Biennial International, Limerick). Ha guanyat el prestigiós premi EDP Novos Artistas (Portugal) i el Prix de Rome (Holanda). Actualment gaudeix d'una beca de producció de Mondriaan Fonds (Holanda) i d'una beca d'investigació O&O Research del Centrum Beeldende Kunst (Rotterdam). El 2011, va ser resident a IASPIS (Estocolm) i actualment ho és a la Künstlerhaus Bethanien (Berlín).

<http://www.priscilafernandes.net/>

Rita Ponce de León
Amb les teves pròpies mans

19 de desembre de 2014 – 15 de març de 2015

Rita Ponce de León, dibuixos preparatoris per a objectes, 2014

Rita Ponce de León parteix de la idea de *cos-motlle* (*igata*, en japonès) del ballarí de Butoh Akaji Maro: el cos es buida, hom intenta oblidar el que sap i qui és i, des d'aquell moment, el cos pot tornar-se a omplir amb idees que l'ajuden a moure's. L'artista imagina la seva proposta com un motlle que cal omplir, una exposició (o més aviat disposició) que pot funcionar com un cos. Pretén buidar-la de contingut perquè altres persones puguin omplir-la de sentit. En aquest cas, *Amb les teves pròpies mans* pren forma a partir de la història de la vida d'una persona a qui l'artista coneix i a qui vol continuar coneixent.

Amb la sala dividida en dos àmbits, el visitant que entri a l'Espai 13 no trobarà una exposició amb un recorregut previst, sinó que podrà relacionar-se amb l'espai i amb els objectes que l'omplen. Els objectes conviden a endinsar-se en un espai acollidor que ofereix la possibilitat de crear a diverses escales: individual i/o col·lectiva, formal, narrativa, artística, creativa i expositiva.

Els objectes, dissenyats i creats per l'artista, es distribueixen entre els dos àmbits de la sala; una part o diverses parts que fan pensar en un tot, un univers de fragments desarticulats que per a cada espectador constitueixen una totalitat diferent. D'una banda a l'altra del mur o la membrana, els objectes transmeten una multiplicitat d'unitats de sentit. En traspasar la membrana, passant de mà en mà, els objectes poden ser tocats, sentits i viscuts, però sobretot evocats per cadascú en el transcurs de la seva experiència a la sala. Les diverses relacions que es generen fan possible un espai d'autoaprenentatge basat en l'experiència estètica, a partir de tot allò que els objectes comuniquen i la manera com ens afecten.

Pedagogies de fricció proposarà una sèrie d'activitats i tallers amb joves estudiants i adolescents en col·laboració amb l'artista. Amb la voluntat de donar continuïtat al programa de mediació, els alumnes seran els mateixos que van iniciar el curs arran de l'exposició de Priscila Fernandes.

Rita Ponce de León

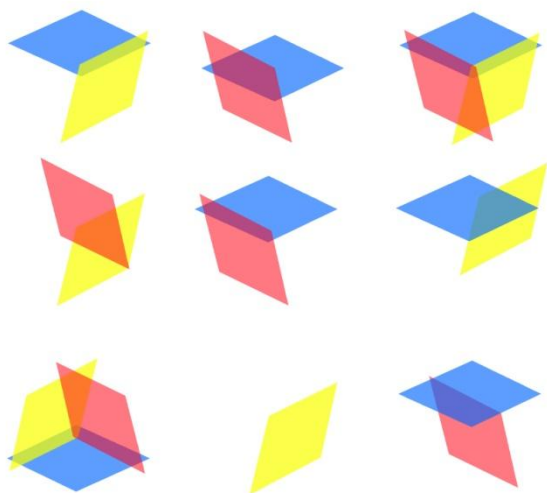
Lima, Perú, 1982. Viu i treballa a Ciutat de Mèxic

Dibuixa amb la intenció d'establir un espai de comunicació amb persones que li són properes com la família i els amics, a partir de reflexions sobre l'entorn social que els afecta. Ha exposat a la Kunsthalle Basel (Basilea), la Biennial de Cuenca (Cuenca, Equador), la Sala de Arte Público Siqueiros (Ciutat de Mèxic), la Galería 80M2 (Lima), el Museo de Arte Moderno (Ciutat de Mèxic), el New Museum (Nova York) i el Centro Cultural Border (Ciutat de Mèxic). L'any 2013, el seu treball es va publicar a *Vitamin D2* (Editorial Phaidon).

<http://vigiliaycabeceo.blogspot.com.es/>

Anna Craycroft i Marc Vives, en col·laboració amb Rivet
The Wilson Exercises

27 de març – 21 de juny de 2015

Anna Craycroft per a *The Wilson Exercises*, 2014

La tercera exposició del cicle *Lesson 0, The Wilson Exercises*, és un projecte en curs d'Anna Craycroft i Marc Vives, comissariat per Rivet.

Què passaria si una exposició fos un exercici i tots els preparatius fossin un procés d'exercici compartit entre artistes, idees, amfitrions i comissaris? Canviaria el que entenem per desenvolupament i temps?

A partir d'aquestes preguntes, les practiques de **Marc Vives** i **Anna Craycroft** oscil·len entre l'individual i el col·lectiu: els seus treballs van de l'animació o l'escultura *ad hoc* a documents PDF i pel·lícules. Amb una preocupació per l'aprenentatge i l'experiència, la creació i el mètode, la rutina i la regularitat, Vives i Craycroft han intercanviat al llarg d'un any materials de recerca a través d'una estructura *online* bàsica.

The Wilson Exercises s'ha dut a terme en diverses fases: a Rogaland Kunstsenter (Stavanger, Noruega) els artistes van posar en pràctica un exercici continu i intensiu, en format *think tank*, que es va acabar formalitzant en un calendari d'activitats semipúbliques els mesos de juliol i agost de 2014. Aquest procés va definir la primera presentació

expositiva del projecte a RedCat (Los Angeles) el desembre de 2014, que finalment arribarà el mes de març de 2015 a l'Espai 13 de la Fundació Joan Miró.

En considerar l'exercici entre el procés i l'obra final com un espai creatiu i econòmic, aquest projecte recull els complexos intercanvis i les errades de traducció que hi ha al darrere de la presentació contemporània d'un treball fet en parella. En la seva fase a la Fundació Joan Miró, els artistes posaran en relleu el mètode específic de diàleg que han establert amb *Lesson 0*, per integrar un projecte de dos artistes i dos comissaris en un cicle dirigit per un altre col·lectiu curatorial.

Pedagogies de fricció proposarà una sèrie d'activitats i tallers en col·laboració amb els artistes i comissaris, que treballaran amb centres de formació de joves artistes, cursos de postgrau i les facultats de Belles Arts de Barcelona.

Marc Vives

Barcelona, 1979. Viu i treballa entre Barcelona i Donosti.

Centrat fonamentalment en qüestions relacionades amb la producció artística i la seva pràctica, ha participat en projectes com YProductions, Hamaca o Por La Vena. Com a part del duo Bestué / Vives, ha presentat el seu treball a la Biennial de Venècia (2009) i al Playground Festival de Bèlgica (2010), i ha participat en una performance amb Creative Time a Times Square, Nova York (2010).

Anna Craycroft

Viu i treballa a Brooklyn, Nova York.

Recentment ha dut a terme diversos projectes d'estructures flexibles als Estats Units, amb la col·laboració d'investigadors i experts de diferents disciplines: *C'Mon Language* a PICA (Portland, 2013) i *Subject of Learning/Object of Study* al Blanton Museum of Art (Austin, 2010). Ha rebut nombrosos encàrrecs d'escultura pública: *Art in General*, Socrates Sculpture Park (Nova York), Lower Manhattan Cultural Center (Nova York) i Den Haag Sculptuur a L'Haia (Holanda). També es dedica a la docència i l'estiu de 2015 serà professora de CalArts.

<http://annacraycroft.com/>

Rivet

Sarah Demeuse i Manuela Moscoso, comissàries de l'exposició de Vives i Craycroft al cicle *Lesson 0*, formen el duo Rivet, que té per objectiu connectar investigacions i converses d'artistes amb les seves exposicions o publicacions. www.rivet-rivet.net

Eva Kotatkova

El naixement de l'objecte

2 de juliol – 6 de setembre de 2015

Eva Kotatkova, *El teatre dels objectes*, 2013

El naixement de l'objecte és el títol d'una fotografia del surrealista belga Paul Nougé, en la qual un grup de persones observa el buit com si hagués d'aparèixer alguna cosa en qualsevol moment. **Eva Kotatkova** manlleva el títol per al seu projecte, que reflexiona a l'entorn de la relació entre objectes i persones en un context institucional. L'artista se centra en objectes accessoris o mediadors –aquells objectes que generen una relació de seguretat o dependència com els nins per als nens, els objectes personals o heretats– i en objectes que ens limiten, ens guien o ens deformen –mobles perquè el nostre cos adopti una postura específica, roba que afecta la circulació o elements d'institucions que tracten de mantenir el control. A partir de tots aquests objectes, Kotatkova desplaça aquesta relació a l'esfera dels comportaments del públic en diverses institucions.

L'Espai 13 acull aquesta instal·lació, que desplega una sèrie d'objectes i fragments diversos sobre taules, vitrines i plataformes: un segment d'una barana de metall, una porta, un pany, el marc metàl·lic d'una finestra i la campana de un passadís. Al costat de cada objecte, trobem una sèrie de normes escrites de les institucions d'on provenen i del paper específic que hi tenen.

Una gran taula rodona servirà per desenvolupar diverses activitats al llarg de l'exposició. S'utilitzaran els objectes exposats i es treballarà la seva part afectiva amb la col·laboració d'un psiquiatra, que conduirà una sessió de psicoteràpia. A més, **Pedagogies de fricció** treballa en un programa de mediació que involucrarà els equips educatius de la Fundació Joan Miró i d'altres institucions de la ciutat.

Eva Kotatkova

Praga (República Txeca), 1982

La seva obra s'ha pogut veure a la Biennal de Venècia (2013), la Biennal de Moscou (2013), la Biennal de Sidney (2012) i la Biennal de Lió (2011). Kotatkova ha exposat a Staatliche Kunsthalle (Baden-Baden), Scrap Metal Gallery (Toronto), Project Arts Centre (Dublín), Czech Center (Nova York) (*Report on the Reconstruction of the Past*), Hunt Kastner (Praga), Wrocław Museum of Contemporary Art (Polònia), MAO - Modern Art Oxford (Regne Unit) (*A Storyteller's Inadequacy*), Kunstverein Braunschweig, (Alemanya) i Rurart (Rouillé, França) (*Unlearning Instincts*).

Pedagogies de fricció

Programa de mediació pedagògica conduït per Aida Sánchez de Serdio, Cristian Añó (Sinapsis) i Rachel Fendler.

El programa de mediació pedagògica del cicle *Lesson 0, Pedagogies de fricció*, té com a objectiu construir relacions de forma negociada amb i entre col·lectius diversos a partir de les propostes artístiques que integren el cicle.

Aquestes col·laboracions pretenen activar interpel·lacions mútues entre els participants (docents, artistes, estudiants, comissaris, educadors de museus, joves, entitats culturals i socials...) pel que fa a les seves posicions sobre l'educació i la pràctica artística.

A partir de debats i de la generació conjunta de propostes d'intervenció, *Pedagogies de fricció* proposa una reflexió compartida de la qual podran apropiar-se els diversos agents participants per tal de repensar els seus marcs d'acció respectius.

Podeu seguir el dia a dia del programa de mediació pedagògica al blog:

<http://pedagogiesdefriccio.wordpress.com/>

Aida Sánchez de Serdio

És educadora, investigadora i treballadora cultural, especialitzada en cultura visual, pedagogia i pràctiques artístiques col·laboratives. És doctora en Belles Arts i ha estat professora de la Universitat de Barcelona al llarg de setze anys i professora visitant de diverses universitats europees. Ha escrit nombrosos articles i capítols de llibres sobre les connexions entre art, educació i cultura visual.

Cristian Añó

És membre i fundador de [Sinapsis](#), una plataforma d'investigació i producció sobre les pràctiques artístiques i culturals col·laboratives i contextuals. Sinapsis valora el treball en xarxa des de la negociació / mediació cultural i la pedagogia crítica. Ha desenvolupat nombrosos projectes d'intervenció artística, gestió cultural i investigació tant a escala nacional com internacional.

Rachel Fendler

Està cursant el doctorat a la Facultat de Belles Arts de la Universitat de Barcelona, on centra la seva recerca en l'ús de metodologies artístiques en l'àmbit de l'ensenyament de l'art. Ha publicat diversos articles i capítols sobre la investigació educativa basada en les arts i és editora i coordinadora de la revista *inVISIBILIDADES*. Actualment co-coordina el projecte formatiu Col·lectivacions amb l'Escola Llotja de l'Hospitalet de Llobregat.

Podeu seguir el dia a dia del projecte a Twitter i Facebook amb l'etiqueta **#Lesson0**

Imatges disponibles a: <http://bit.ly/1tkOnDc>

Vídeo descarregable: declaracions dels comissaris, Ane Agirre i Juan Canela
<http://vimeo.com/fundaciojoanmiro>

Vídeo descarregable: Priscila Fernandes, *The Book of Aesthetic Education of the Modern School*
<http://vimeo.com/fundaciojoanmiro>

Amb la col·laboració de

Amb el suport de

Fundació
BancSabadell

Per a més informació

Premsa Fundació Joan Miró – press@fundaciomiro-bcn.org – +34 93 443 90 70
Elena Febrero: 646 190 423 / Helena Nogué: 630 634 905

Fundació Joan Miró Barcelona